

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Udarec v stran.

SLS si je izbrala v zadnjem času čisto posebno taktiko. Na eni strani predstavlja sebe kot najbolj gorečo nasprotnico centralizma, na drugi strani pa napada v prvi in skoraj edini vrsti radičevce, dočim pušča pri miru radikale, ki so glavni vzrok, da ne more SLS prodrati niti s svojo zakonodajno samoupravo.

SLS se je torej odločila, za udarec v stran. Ne gre ji za to, da bi napadala radikale, temveč ves njen ogenj velja samo radičevcem, odnosno Zvezi slovenskega kmetkega ljudstva. Ta je po mnenju SLS glavni nasprotnik in ta je po pisavi njenih listov glavni vzrok, če se ni uveljavljena slovenska avtonomija. 140 radikalnih mandatov ni za SLS tako tehten argument, kakor pa so štirje mandati Zveze slovenskega kmetkega ljudstva.

Deloma je ta svojevrstna taktika SLS razumljiva, ker doma v Sloveniji je Zveza slovenskega kmetkega ljudstva za SLS gotovo neprimerno bolj nevarna, ko pa radikalna stranka, ki je v Sloveniji zelo slabo zasidrana. Ampak tudi ta argument ne zadostuje za opravičilo posebne taktike SLS. Sila Zveze slov. kmetkega ljudstva leži čisto na drugem polju, ko pa na državnopravnem in tudi tedaj, če dolži SLS Zvezo slov. kmetkega ljudstva za splošne razmere v državi, tudi tedaj udarja SLS le v stran in ne v črno. Sila Zveze slov. kmetkega ljudstva je tudi v slabostih SLS in če si SLS ne upa napadati radikalov, temveč usmerja vse svoje napade le na Puclja in Prepeluha, potem razkriva samo eno slabost več.

In tako je udarec v stran SLS slovenska javnost tudi razumela, ker javnost ve, da odločen nasprotnik udarja vedno le v centrum fronte, ne pa na stranska krila. Dokaz temu je zadnja »Nova Pravda«, ki izrecno konstatira, da napada SLS samo Prepeluha in Puclja, da pa pušča čisto pri miru radikale. »Nova Pravda« vsled tega celo konstatira, da je v vrstah SLS vedno večje nagnjenje za sporazum z radikali.

Pa ne samo »Nova Pravda« razume tako novo svojevrstno taktiko SLS, ampak tudi radikali so tega mnenja. Tako je priobčila sobotna »Samouprava« članek pod naslovom »Slovenska ljudska stranka za sporazum«. V tem članku se konstatira, da piše v zadnjem času »Slovenec« v veliko bolj pomirljivem tonu o radikalni stranki, ko včasih. In članek »Samouprave« se konča z besedami: »Ako bi se nadaljevalo v takem tonu, potem bi prišel čas za pogajanja. Nikdar pa se ne bi mogla voditi pogajanja na podlagi one troparcelacije, za katero nimajo Slovenci legitimacije, da se zanjo bore.«

Nočemo reči, da bi bil članek »Samouprave« dokazal, da ima SLS res namero skleniti z radikalno stranko sporazum. Pač pa navajamo članek »Samouprave« zato, da se vidi, da nova taktika SLS kompromitira njeno opozicijsko borbo.

Če je SLS res glavni nasprotnik centralizma, potem mora njen boj veljati tudi v prvi vrsti radikalom. Samo to je logično, samo to je potrdilo opozicijsko nalaganje. Če pa vodi SLS le borbo proti Prepeluhu in Puclju, radikale pa pušča pri miru, potem je neizogibno, da vidi javnost v tem posebne namene. Potem pa mora priti tudi do tega, da piše glavno radikalno glasilo, da je SLS za sporazum z radikali.

Udarec v stran je vedno slab in to je dokazano tudi sedaj. Dobra je samo

Z velikimi svečanostmi so bili položeni zemeljski ostanki Njegoša v grobnico na Lovčenu.

Cetinje, 22. septembra. Po določenem programu se nadaljujejo svečanosti v Črni gori. Včeraj ob 7. uri zjutraj se je vršila arhijerejska služba. Patrijarh Dimitrije je ob asistenci škofov pokadil katefalk, na katerega je bil predsinočnjim položen kovček s kostmi vladike Njegoša. Celo noč so bdeli menjaje se pri katefalku 4 vladike. Še pred začetkom službe božje sta prišla kralj in kraljica v cerkev. Prihod kraljevske dvojice so javili topovski strelji. Na ulicah je stala že kraljeva garda, konjenica, pešadija in topništvo. Narod je kralja in kraljico navdušeno pozdravljal. Po končani službi božji je Nj. Vel. kralj z generaliteto dvignil kovček, ga nesel iz cerkve in postavil na lafeto. Ob tej priliki je imel Niko Vladimirovič, vladika ohridski, velik govor, v katerem je očrtal Njegošovo osebnost. Njegoš je sinteza črnogorske zgodovine, izraz in karakteristika črnogorskega naroda. Spomnil se je »Gorskega venca« in Njegoševih književnih del, njegove resnične filozofije in religije. Na koncu je omenil tudi težki ekonomski položaj Črne gore in izrazil nado, da bo nudena junaškemu in čestitemu narodu pomoč ter mu zagotovljena možnost, da krene na novo pot kulturnega in ekonomskega napredka.

Nato se je formalno sprevod po sledečem redu: križ, vojaška godba, oddelki vojske, venci (okrog 50), šole, pevski društva, bogoslovje, pravoslavno svečeništvo, lafeta s kostmi vladike, kraljevska dvojica, za njima zastopniki Njegoševih plemen, vlada, predsedstvo narodne skupščine, komandanti vojske, predsedniki in člani vlade bivše kraljevine Črne gore. Sledili so še vojvode, generaliteta, admiraliteta, narodni poslanci, predsedniki dež. sveta in glavne državne kontrole, preds. kasacijskega sodišča, zastopniki znanstvene akademije, rektorji in vseučilišni profesorji, odposlanci Slovenske in Hrvatske Matice, delegati kulturnih institucij, Sprevod je zaključil oficirski kor. Sprevod je šel do glavne »kapije«. Nato so

položili kovček s kostmi na avtomobil. V avtomobilu je krenil nato ves sprevod do Ivanovih koritov, kamor so prišli ob devetih. Tu so prevzeli kovček zastopniki plemena Njegoša in ga odnesli na Jezerski vrh, na katerem je zgrajena kapela. Vrata te kapele so iz bakrenih plošč in na njih je naslikan orel Črnojevičev, krona in monogram vladike Rada. Kapelo je zgradil dalmatinski inženir Stela. Kraljevska dvojica je jahal na Jezerski vrh na belcih.

Po prihodu na Jezerski vrh se je vršil v kapeli parastos. Kralj in kraljica sta bila v kapeli, ostalo spremstvo pa je stalo zunaj. Zemeljske ostanke so položili v grobnico. Nj. Vel. kralj je potegnil sabljo in jo postavil na njegov grob. Ko se je kraljevska dvojica vrnila po končanem parastosu iz kapele, je imel minister ver. g. Miša Trifunović daljši govor. Zelo lepo je očrtal življenje in delo vladike Njegoša in pomen današnjega dne. Omenil je težke čase, v katerih se je nahajala Črna gora za vladanja vladike Rada. Vendar je znal vladika ohraniti svobodo in pridobiti junaškemu plemenu ugled na zunaj. Njegovo delovanje je bilo vezano na ozke meje in iskal je širokega poleta. Povsod, kjer je mogel, je pomagal. Podpiral je kneza Aleksandra Karadjordjevića in Srbe v Ogrski l. 1848. Izdal je proglas na Dalmatince, naj ostanejo vdani banu Jelačiću. Vojskoval se je z Avstrijo in Turško. V notranjosti pa je imel proti sebi stare tradicije in običaje. Njegova zamisel je sedaj ustvarjena in predstavniki celega našega naroda stoje sedaj ob njegovem grobu z junaškim svojim vladarjem Aleksandrom.

Kraljevska dvojica se je z ostalim spremstvom vrnila na Ivanova korita, kjer je bil prirejen obed. Ob 16. so se vrnili v metropolo, kjer je bil banket. V »Domu Svobode« se je vršila predstava »Gorskega venca«, kateri sta prisostvovala tudi kralj in kraljica z ministri. Danes se vrši revija čet in nato sprejemanje deputacij.

Pašić se vrne ta mesec v Beograd.

BREZUPNE SPEKULACIJE NA LOKALNE SPORE.

Beograd, 22. sept. Z ozirom na resolucijo, ki je bila sprejeta na konferenci radikalne stranke in v kateri se zahteva objava sporazuma, se širijo najrazličnejše verzije. Posebno vneti so nasprotniki sporazuma: samostojni demokrati in pri nas v Sloveniji listi SLS. Radikali vse te spekulacije odklanjajo z motivacijo, da so to samo lokalni prepiri, ki se bodo uredili z dogovorom v vladi sami. Resnih posledic pa ti lokalni prepiri ne morejo povzročiti. Smatra se, da je politika sporazuma, ki je sedaj utrjena, osnovna

ideja, od katere država ne more in ne sme odstopiti.

Neki zelo ugleden radikal je izjavil glede sklepa konference sledeče: Pretirane so vse vesti o nesoglasjih v vladi. Vsaka koalicija mora škripati, ker pomeni razdelitev oblasti. Situacija v vladi je ugodna in ni nobenih izgledov, da bi se mogla poslabšati. Pričakuje se v najkrajšem času prihod članov vlade. Ministrski predsednik g. Pašić se vrne koncem meseca v Beograd.

POGAJANJA ZA KONKORDAT SE OBNOVE 10. OKTOBRA.

Beograd, 22. septembra. Pogajanja za konkordat med našo vlado in Vatikanom se prične 10. oktobra. Koncem meseca prispe v Beograd bivši minister ver. dr. Voja Janjić, da prejme potrebne instrukcije.

jasna politika, ki zadene v črno. Ali v odločno in nepomirljivo opozicijsko, ali pa v vlado, dočim nihanje med enim in drugim stališčem ne more pomagati niti SLS in niti slovenskemu narodu.

PRAVNIŠKI KONGRES ZAKLJUČEN.

Beograd, 22. sept. Včeraj je bil zaključen pravniški kongres. Referenti so poročali o sprejetih resolucijah. Nato so se vršile volitve in je bil izvoljen za predsednika novega kongresa pravnikov dr. Danilo Majaron iz Ljubljane. Soglasno je bilo nato sklenjeno, da se vrši prihodnji kongres pravnikov v Ljubljani. Za podpredsednika sta bila izvoljena dr. Boža Marković in dr. Polić. V imenu udeležencev kongresa je čestital dr. Verona iz Zagreba dr. Nestoroviću na sijajni organizaciji kongresa.

Car Boris proti Cankovu.

Sofija, 22. septembra. Ob pozdravu novih oficirjev je bolgarski kralj Boris orisal notranji položaj Bolgarske in odgovornost Cankove vlade sledeče: Z globoko tugo in veliko žalostjo moram ugotoviti, da so najrazličnejši vzroki izzvali v notranjosti naše domovine dogodke, ki neugodno vplivajo na ustvarjajočo moč in bratske odnose v našem narodu. Ekonomske in politične borbe so zadobile v Bolgarski tako obliko in obseg, da silijo k razmišljanju vse one, ki hočejo narodu najboljše. Upam, da bodo vsi, ki jim je na srcu dobrobit naroda, storili vse, da se čim prej doseže pravo izmirenje.

PRORAČUN ZA LETO 1925/26 GOTOV.

Beograd, 22. sept. V oddelku finančnega ministrstva je dovršen proračun za leto 1925/26. Poročilo bo predloženo finančnemu odboru, ki se sestane takoj po svečanostih v Črni gori.

ZE PET MINISTROV V BEOGRADU.

Beograd, 22. sept. Včeraj se je vrnil v Beograd minister za izenačenje zakonov dr. Milan Srškić. Minister se je mudil dalj časa v Bosni na potovanju.

KONČNA RAZMEJITEV Z ALBANIJO.

Beograd, 22. sept. Naš delegat za razmejitve z Albanijo general Miletić je končal svoje poročilo ter ga bo predložil ministrskemu svetu.

POSEBEN VLAK ZA UDELEŽENCE NOVINARSKEGA KONGRESA.

Beograd, 22. sept. Prometno ministrstvo je dovolilo poseben vlak za udeležence novinarskega kongresa v Skoplju.

SUSAČKI MOST.

Beograd, 22. sept. Prometno ministrstvo je izdelalo načrt za zgradbo velikega mostu med Sušakom in Reko. Sušačka občina je poslala spomenico, da se prične dela še ta mesec. Istočasno se prične tudi prezidave novega železniskega poslopja.

ODHOD FRANCOŠKE DELEGACIJE V AMERIKO.

Pariz, 22. sept. Francoska interparlamentarna delegacija je odpotovala iz Havra v Newyork na interparlamentarno konferenco v Washington. Finančni minister Caillaux, predsednik finančne komisije, ki ima urediti vprašanje francoskih medvojnih dolgov Ameriki, je izjavil, da potuje francoska delegacija v Ameriko, da pokaže Amerikancem, da Francija hoče plačati svoje dolgove. Potujem v Ameriko trdno prepričan, da pride na posvetovanju do sprejemljivih sklepov. Pričakujem, da se bo kredit Francije na ta način znatno povečal. Ne nadejam se pa, da bi mogel združiti koristno z ugodnim in prepotovati Zedinjene države. Zato se bom omejil samo na koristno in opustil potovanje skozi Ameriko.

SEJA ORGANIZACIJE HSS NA SUŠAKU.

Sušak, 22. sept. Sinoči se je vršila v Parkhotelu seja razširjenega odbora HSS; v odboru so zastopani tudi bivši Davidovičevi pristaši. Razpravljalo se je o vseh važnih in aktualnih vprašanjih ter je bilo sprejetih mnogo važnih sklepov. Seja je pokazala popolno enotnost v odboru.

Velika Nemčija — in mi!

I.

Francija in Nemčija se morata sporazumeti, ali pa propadeta obe. Briand.

V treh člankih »Avstrija in Nemčija« sem menda dovolj izčrpno podal zgodovinski razvoj in današnje stanje velikonemškega gibanja. V istem času je pisal o gibanju za združitev Avstrije z Nemčijo tudi neki drugi slovenski dnevnik*, ki pa meni, da Avstrija resno ne misli in dela s tem le političke kupčije. Naivnemu piscu treba zatrobiti v ušesa: oboje je res, — kupčije dela in misli resno!

Naglašal sem v svojih člankih, da do združenja pride, morda celo v prav kratki dobi, vprašanje je samo: ali se to zgodi mirnim potom, sporazumno z Društvom narodov, ali pa o priliki kake prve evropske vojne s silo.** Dalje sem izjavil svoje prepričanje, utemeljeno v dobrem poznavanju položaja, da bi mi mogli rešiti koroško vprašanje le v prvem slučaju, — v drugem pa, da bi se Nemčija utrdila na Karavankah, ako ne pojde še dalje.

Sedanjí francoski zunanji minister Briand je bil ob dohodu predsednika nemškega državnega zbora Loebeja jako zgovoren. Dejal je med drugim besede, ki sem jih postavil na čelo tega članka, s katerimi je strahovito obsodil dosedanje francosko politiko napram Nemčiji. Briand je prišel graditi docela nov položaj v srednji Evropi in utegne imeti uspehe, ki bodo silili tudi naše politike in politikaste v radikalno revizijo svojega naziranja in delovanja. — Kakor je Briand obsodil dosedanje kratkovidno in šovinistično politiko proti Nemčiji, tako je treba nekoga, ki trezno, hladnokrvno pokaže naše grehe v dosedanjí politiki napram sedanjí Avstriji, vsled katere smo zapravili koroške Slovence. Ako se temeljito ne preorientujemo, utegnemo zapraviti Koroško tudi drugič — in to najbrže za vedno!

Briand je torej dejal o svečani priliki, da se Francija in Nemčija morata sporazumeti, sicer propadeta obe.

Pozno, jako pozno je prišlo to spoznanje, izrečeno s tako resnostjo iz ust prvega predstavnika francoske zunanje politike. Dal Bog, da ni še prepozno in da niso dosedanjí francoski grehi sekali tako globokih ran, za katere ni pardona in pozabljenja!

Koliko loža, cenejša, da, blagodejnejša za vso Evropo bi bila sprava, ki jo je šele zdaj oznanjuje Briand, po končani svetovni vojni. Nemški narod je takrat odkritosrčno zaklical v svet: Nie wieder Krieg! In spodil je od Viljema II. doli vse svoje kralje in vladarje, spodil je vse krivce svetovne vojne, v Nemčiji je prišel do polne suverenitete narod, ki se je hotel sicer pokoriti za morebitno sokrivdo, toda izjaviti tudi potrebne nauke za ustvarjenje docela novega položaja v Evropi, slonečega na nabelih resnične demokracije in človečnosti. Ta nemški narod je bil pripravljen, urediti medsebojno razmerje s francoskim narodom tako, da bodo utemeljene nade v vzklík: Nikdar več vojne!

Francoski so bili slepi in gluhi, v svojem šovinizmu so videli svojega sovražnika, ki so mu skoro pol stoletja grozili z revanšo, strtega na tleh, ponižanega in premaganega, ne sicer z orožjem, marveč vsled izčrpanosti vseh virov za nadaljevanje vojne. Ali še huje izčrpani so bili tudi oni sami, tako hudo, da bi se mogla vojna končati tudi drugače, ako bi mogli Nemci vzdržati še nekaj mesecev.

Takrat je bil pravi čas za politiko, ki jo danes oznanja Briand! Ko so izginili vsi krivci iz Nemčije, je bil mogoč pameten sporazum med obema — narodoma. — Je razumljivo, da se je hotela žaljena francoska duša deloma maščevati, deloma zagotoviti si — večni mir pred Nemci! Ali še bolj žalostno je dejstvo, da v tistih usodnih časih ni bilo treznih mož, ki bi znali in mogli

* To so bili naš ata! Ur.

** Tiskarski škrat mi je v zadnjem članku popačil smisel v nasprotnem smislu. Jaz sem zapisal: »Na Dunaju so se izrekli za to prvo«, — škrat je popačil v: za to proti. — Tako je pretvoril v prvi vrsti: Sanacija Avstrije v: Sanacija Kralja. A. G.

potolažiti šovinistično prenapetost in domišljavost v domnevi, da bo mogoče 70 milijonski nemški narod tako oslabiti, tako ykovati v bremena in pisane obveznosti, da ne bo Francozom nikdar več nevaren. Nemški narod je v vsakem oziru zdrav, krepek na volji in duhu, narod visoke kulture, narod napredka in v vseh panogah gospodarstva, v mnogih ozirih daleč, daleč pred Francozi. Ni je sile, ki bi mogla tak narod uničiti, zlasti ob tolikih navskrižnostih v interesih vseh ostalih velesil. Včerajšnji zavezniki bodo lahko jutri že sovražniki in narobe, ko bo Nemčiji dana prilika, da si bo prijatelje izbirala. Kamor se Nemčija nasloni, prinese seboj ogromno pomoč, ki še zraste takorekoč čez noč. — Naivni Francozi so menili, kdo vé kako pametne so bile dolžbe, ki so uničile nemško vojno industrijo. Prazne nade! Neštete nemške industrije so urejene tako, da so preko noči že prvovrstne industrije za vse potrebe moderne vojne. Da, Nemci sami imajo strahovite nove iznajdbe, neznane ostalemu svetu, ki bi takoj spočetka mogle tisočkrat nadomestiti hipno tehniško nepriljubljenost za velike vojne operacije.

Takega soseda imajo Francozi. Po vojni so imeli prilike dovolj, da se morda za vedno znebe njegovega sovraštva. Mesto tega so padali iz napake v napako ter končno razdražili in razkačili zadnjega Nemca do tako nepopisnega sovraštva, ki vpije po maščevanju.

Vrhunec vseh francoskih naklepov je bila okupacija Porurja, ki je Nemcem povzročila ogromne škodo, pripomogla do gospodarske katastrofe, ali Francozom ni nič koristila. Z okupacijo Porurja je bila Nemčija le še bolj oslabiljena, da je nastala težava z reparacijami. Pa vse tiste političke represalije v zasedenem ozemlju, proces proti Kruppu in drugim uglednim industrialcem itd. — Tako so srečno odbili od sebe zadnjega nemškega socialistu in republikanca, ki je sprva pošteno mislil na izmirjenje s Francozi. Danes jih vsi Nemci enako strupeno sovražijo in čakajo na dan osvete.

Nemci doslej še niso preveč javno kazali tega, kar se kuha v njihovih dušah. Ima vremena! Ali pridno so delali, proizvajali in v tako ogromnih množinah izvažali tudi na račun reparacij, da je treba klobuk sneti pred njimi! Ni verjetno, da bi kaj podobnega zmogla kaka druga država srečnih zmagovalcev! Ves svet občuduje to njihovo delo in marsikdo že išče njihovega prijateljstva!

Ali je torej kaj čudnega, ako je predsednik njihovega osrednjega parlamenta pripeljal na Dunaj zastopnike vseh strank, da so tukaj brez strahu zahtevali — Anschluss Avstrije? Vsi govori, vsemenska zastava na stolpu ponosnega Rathausa so nam zgovorne priče, kako daleč je ta propaganda že dozorela.

In po vsem tem, kar se je na Dunaju dogajalo, je šel Loebe v Pariz, kjer je bil odlično sprejet. Tudi sam predsednik Francije je prijazno stiskal roko predsedniku parlamenta premagane Nemčije. A francoski zunanji minister govori o sporazumu z Nemčijo, sicer da propade celo ponosna zmagovalka Francija!

Loebe je odpotoval v Zenevo na zborovanje Društva narodov, kjer ga nihče ni prijel za jezik radi njegovih govorov o Anschlusu, narobe: bil je predmet vseobče pozornosti, prijazno so ga pozdravljali in z njim razpravljali o bodoči politiki v Evropi. Nemčija bo enakopraven član Društva narodov.

Verjetno je, da pri Nemcih prevlada treznost in pamet nad sovraštvom. Nemci hočejo zopet igrati njim primerno vlogo v svetovnem koncertu in vse to je kakor našlaš prirojeno, da celo dosedanje nasprotne prepričajo: kako potrebna je priklonitev Avstrije v interesu splošnega miru in gospodarskega napredka. — Prepričan sem, da bo zlomljen tudi francoski odpor za ceno sporazuma, ki je eksistencijski predpogoj za Francijo samo.

Kaj bo z nami Slovenci, kaj z Jugoslovijci takrat, ko postane vprašanje Velike Nemčije akutno, ko se bo — reševalo celo sporazumno s Francozi? Oglejmo si torej tudi naš položaj docela objektivno, brez predsodkov in tudi brez domišljavosti... A. G.

Politične vesti.

— Drugi govor St. Radića v Zenevi. V peti komisiji se je vodila debata o akciji mednarodnega urada za delo glede beguncev. Med drugimi je govoril tudi St. Radić. Njegov drugi govor je bil sicer manj temperamentalen od prvega, vendar pa še vedno za Zenevo, kjer govore vsi silno mirno, senzacionalen. Radić je izjavil, d a treba vprašanje najprej rešiti v načelu. Treba je odločiti, ali naj Zveza narodov begunce združi, ali jih pusti raztresene po vsem svetu, ali pa skrbi, da se vrnejo v Rusijo. Sovjetska Rusija vedno sprejema begunce in nazor, da se begunci po povrtni v Rusijo streljajo, je napačen. Zalibog pa slabo sodijo ruske begunce njihovi voditelji. To se je pokazalo tudi v Jugoslaviji, ki je gostoljubno sprejela 60.000 beguncev, od katerih jih je že 10.000 nastavljenih v državni službi. Kakor rečeno, treba se odločiti za eno ali drugo stvar, odločitev o tem pa ne pripada komisiji, temveč skupščini ali Svetu Zveze narodov.

— Vodstvo HSS o položaju. Voditelji HSS, inž. Košutić, dr. Košutić in dr. Maček so označili položaj dopisniku »Politike« tako-le: Narod popolnoma dobro razumeva politiko in ni nervozen kakor gospoda od federalističnega saveza, če ne more takoj doseči premestitve kakega uradnika. Narod nikdar ne pravi: Ta uradnik se mora premestiti, to se mora zgoditi, temveč narod pravi vedno: To želimo, da se stori, če je mogoče. Mi smo čisto zrasli z življenjem in se nismo njemu odtujili, kakor federalistična gospoda, ki je preko nas priplavala na površje in ki se sedaj nikdar več ne bo dvignila. Ta federalistična gospoda hoče vedno korakati za gotovo linijo, kakor da bi življenje poznalo dogme. Toda v življenju kot v politiki ni dogme in ko se je St. Radić vrnil iz Rusije, je dejal: Tudi republika ni dogma! Tudi Svetozar Pribičević je dogmatik. Za njega je dejal Švehla, da je ko paradni konj, ki ne vidi ne na desno in ne na levo, temveč ide slepo naprej. Končno so izjavili voditelji HSS skoraj soglasno: »Danes je položaj tak, da ostane politika sporazuma naša stalna državna politika, ki se ne bo menjala. Menjali se bodo samo ljudje, ki te politike ne bodo razumeli ali ki bodo delali tej politiki zapreke.«

— Radikali in samostojni demokrati »Politika« poroča, da se opaja med vojvodinskimi in sremškimi radikali gotovo nerazpoloženje do radičevcev. Radikali so nezadovoljni, ker je bilo par njihovih ljudi preizkušenih. Veliko bolj verjetno pa je, da izvirja vsa nejevolja samo iz tega, ker so na eni strani še živi spomini iz volilnega boja in ker postajajo radičevci radikalom v Vojvodini nevarni. Zlasti pa je skoraj gotovo, da bodo radičevci veliko preje dobili za sebe Nemce in Madžare, kakor pa bi se moglo to posrečiti radikalom. Popolnoma zgrešeni pa so računi samostojnih demokratov, ki upajo, da bi mogli razširiti ta trenutna in čisto lokalna nasprotja med radičevci in radikali. To se vidi jasno iz pisanja »Samouprave«, glavnega glasila radikalov. Tako piše »Samouprava« o agitacijskem potovanju Pribičevića po Hercegovini in ostro oboja njegov poskus, da hoče po avstrijskem receptu vzbuditi najhujšo plemensko mržnjo med Srbi in Hrvatji. V drugi notici pa konstatira »Samouprava«, da se kljub tolikemu poudarjanju srbsvta ni niti en samostojni demokratiški prečanski list spominjal Njegoševih svečanosti v Črni gori. V besedah se tope od velsrbsvta, njih dejanja pa poznajo le gojitev mržnje med brati. Taka je sodba glavnega glasila radikalov o samostojnih demokratih.

— Nemški nacionalisti proti Stresemannu. Deželna zveza nemške nacionalne stranke v Hamburgu je sklenila resolucijo, v kateri se ostro izreka proti udeležbi Nemčije na varnostni konferenci, če ne bi bile sprejete sledeče nemško-nacionalne zahteve: 1. Laž o vojni krivdi Nemčije treba preklatici. 2. Uvesti v Versajski pogodbi določeno sploš-

no razorožitev in 3. Izpraznitev vsega zasedenega ozemlja. Poleg tega se ne bi smela Nemčija pod nobenim pogojem prostovoljno odreči kateregakoli nemškega ozemlja. — Te pogoje si lahko shranijo nemški prenapeteži v muzej, ker drugega pomena nimajo.

— Dolgotrajna vojna v Maroku. Poročevalec »Matina« objavlja razgovor z odličnim oficirjem, ki vodi vojne operacije v Maroku. Po mnenju tega francoskega oficirja ni pričakovati, da bi bila maroška vojna kmalu zaključena. Izključeno je, da bi mogle francoske čete prodreti v pravo ozemlje Rifanov pred pričetkom deževne dobe. Tedaj pa bodo vsake vojaške operacije nemogoče. Napaka je bila storjena s tem, ker niso bile nove francoske čete poslale v Maroko že aprila meseca, temveč šele avgusta. Zaradi tega se je morala francoska ofenziva zakasniti. — Francoske čete so še vedno oddaljene 15 do 20 kilometrov od pravega ozemlja Rifanov. Ves ta nezavzet pas, ki pripada po francoskem nazoru Franciji, je silno zaprsten in ni računati, da bi ga mogli Francozi pred pričetkom deževne dobe osvojiti. Šele tedaj, ko prodro francoske čete do pravega Rifa, pa bo mogoče dognati, če mislijo Francozi osvojiti ves Maroko ali pa so pripravljani skleniti z Abdelkrimom mir. — Španska vlada je protestirala proti poročilom angleških listov, ki stalno poročajo le o španskih porazih.

— Spor glede Gdanskega rešen v poljsko korist. Svet Zveze narodov je razpravljal v soboto popoldne o Gdanskem. Predsedoval je Svetu Francoz Boncourt, poročevalec pa je bil Španec Quinones des Leon. Mesto Gdansko je zastopal senator Salun, Poljsko pa minister Strassburger. Najprej se je reševalo o (poljskem) municijem skladišču in je bilo sklenjeno, da se razširi ozemlje poljske carinske cone. Nato so prišli na vrsto poljski poštni nabiralniki in je bilo sklenjeno z ozirom na razsodbo mednarodnega sodišča v Haagu, da sme imeti Poljska svoje poštno nabiralnike tudi izven strogo poljske cone. Na proteste senatorja Saluna se Svet Zveze narodov ni oziral.

Sport.

KOLESARSE DIRKE ZA GORSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE.

Gorski prvak Jugoslavije za leto 1925 — Kranje J. (Orao, Zagreb).

Prvak Slovenije — Ramšek (Zvonček, Ptuj).

V nedeljo se je vršila na strmi progi Vrnika—Logatec kolesarska dirka za gorsko prvenstvo Jugoslavije. Istotako se je ta dirka smatrala tudi kot dirka za gorsko prvenstvo Slovenije in tekmovalnih klubov. Dirka se je vršila na krasni, 6 km dolgi progi Vrnika — preko »rajda« v Logatec. Zanimanje za to prireditev je bilo uprav velikansko in občinstvo Vrnike in Logatec je tekmovalcem pripravilo prav prisrčen sprejem. Od slovenskih kolesarskih klubov so bili zastopani: Ilirija, Primorje, Perun in Edvarda iz Maribora ter Zvonček (Ptuj). Iz Zagreba pa Sokol in Orao. Organizacija dirke je bila izvrstna ter je stala v spretnih rokah g. Gorjanca, Brumata in kolesarskega podsaveza. Točno ob 3. uri je startalo 26 dirkačev, od katerih se je že po prvem kilometru izločila vodilna skupina Kranje, Solar, Glavič, Ramšek in Kosmatin. Hvala je imel že 200 m od starta pnevmatičen defekt, ki mu je onemogočil nadaljno tekmovalje. Smolo je imel tudi naš prvak Solar, ki je padel in pri tem izgubil nad 300 m terena ter nato v silnem stilu zopet dohitel vodilno skupino. Na cilj je prišla prva skupina dirkačev istotako ter je bilo med posameznimi tekmovalci komaj pol kolesa razlike. Rezultat dirke za prvenstvo Jugoslavije je sledeči: 1. Kranje Ivan (Orao) 14:32 min.; 2. Solar (Ilirija) 14:32.1; 3. Glavič H. (A. S. K. Primorje) 14:32.1; 4. Podboj (Ilirija) 14:32.3; 5. Kosmatin (A. S. K. Primorje) 14:32.3. Splošno presenečenje je vzbudil mlad novinec Ramšek (Zvonček, Ptuj), ki je prišel v času 14:32 kot drugi na cilj. Ker pa njegov klub ni član saveza, ampak samo ljubljanskega podsaveza, se njegov uspeh ni mogel upoštevati pri klasifikaciji za prvenstvo Jugoslavije. Kot tak pa je postal gorski prvak Slovenije za leto 1925. Slede: 2. Solar, 3. Glavič, 4. Podboj, 5. Kosmatin.

R. L.:

RAZSTAVA PORTRETNEGA SLIKARSTVA NA SLOVENSKEM.

Nadaljujoče delo, započeto z »Zgodovinsko razstavo slikarstva na Slovenskem« (leta 1922), je Narodna galerija letos otvorila razstavo specialne slikarske panoge, portreta, katere se vrši v Jakopičevem paviljonu. A dočim je na prvi razstavi, kateri je bil na razpolago tudi obširnejši prostor, ležal poudarek ne toliko na splošni kulturni, kolikor posebej na umetnostno zgodovinski strani (tako je postala ta prireditev baza vsega nadaljnega raziskavanja domače umetnosti), se pa na tej razstavi poleg umetnostno zgodovinskega enakopravno uvršča splošno kulturno zgodovinski smoter. Z razstavo je dosežen dvojen namen: »Pokazati današnjim Slovincem njihove prednike oči v oči in tako podkrepiti tradicijo, ter pokazati razvoj portretnega slikarstva na našem ozemlju v onem času, ko je ta panoga pomenila samostojno udejstvovanje« (predgovor Kataloga). Iz teh dveh komponent, kateri bi se bili pri urejanju razstave le težko prenašali (vsaka pomeni omejevanje pravic druge; kulturno zgodovinsko važni pojavi se čisto ne skladajo z umetnostno zgodovinskimi, obe struji bi si zato prej nasprotovali, kot pa se dopolnjevali) je bilo treba najti neko rezultanto prireditev, katere je v našem primeru, bodisi namenoma, bodisi slučajno, kar najsrečnejše zadela. Ta razstava je urejena po umetniških vidikih in to glede razdelitve slik v prostoru kakor tudi glede podajanja posa-

meznih stilskih period. S tem hočem reči, da je material iz treh stoletij 1. razdeljen v prostoru po vidikih arhitekturne dekoracije (simetrija, responzija, ravovesje mas, alternacija členov itd.; klasični primeri skupine z Almanachovo sliko, dalje portretom Virider grofa Lamberga, ljubljanskega nadškofa, dvorana romantičnih portretov itd.) in da je 2. cela razstava ne pod enim, n. pr. historičnim vidikom natrpna brezoblična enota, temveč organizem, sestojec iz štiri do pet manjših organizmov — razstavnih prostorov, ki so vsi samostojni, a vendar tvorijo zmiselno celoto. Kolikor oddelkov, toliko prerezov naših zgodovinskih dob. Kot avtor dispozicije se v Katalogu navaja Janez Zorman, zaslužni predsednik N. G.; za njegovo sveže, estetski nadvse zadovoljivo delo mu mora biti vsak obiskovalec hvaležen.

Kulturni in umetnostno zgodovinski vidik tvorita ostalo pomembno noto te razstave. Nas prvi tu ne moremo zanimati, ker reproducirati imena portretirancev, je delo, ki bi ga slabše od Kataloga opravili; obravnati ta imena kot historični objekt, je pa naloga kulturnih in literarnih historikov slovenskih. Za nas pride v poštev portret kot umetnostno dejstvo ter njega razvoj v treh stoletjih.

Razstavljeni material sega od konca 16. oziroma začetka 17. stoletja do današnjih dni; najstarejši portret na razstavi je skupinski portret rodbine Khiesel (ok. l. 1600), najmlajši (Kos, Tratnik, Pilon) so nastali letos. Obdobje torej, čigar spomenike je mogel tesni Jakopičev paviljon le v tem omeje-

nem številu sprejeti vase. Kaj je s portretom pred letom 1600? Na to nam bo morda odgovorila naslovna slika Kataloga (obenem plakata), ki jo je po freski Andreja iz Ostroga (okrog l. 1450) za Katalog priredil Matej Sternen.

To je od vsega, kar človek vidi na razstavi sami, temeljito različen svet. V ospredju klečita dve figuri, zaviti v široki ogrinjali — mož in žena; v ozadju ravno v sredi med njima, stoji angel, konture njegovih kril obsegajo obe figuri, nad vsem tem se vije še napisni trak, ki še enkrat poudari skupino kot enotnost. Kako je pojmovan ta dvojni portret? Tako kot v celi razstavi ne eden. Ti dve figuri nista dve samostojni osebnosti, upodobljeni zaradi lastne pomembnosti, temveč sta tu zaradi pomembnosti dejanja, ki ga vršita: to je molitev dveh donatorjev k Bogu ali k njih zaščitniku, temu ali onemu svetniku. Na sliki se ne poudarja toliko zemski značaj teh ljudi, kolikor njih pripadnost nekemu drugemu, duhovnemu kraljestvu; še vedno so to občani »civilitatis Dei«, kljub vsem novim prikaznim, ki jih nosijo; mišlim zlasti nastopanje realizma v obrazih, v oblekah, v prostornem pojmovanju, naravnostne proporcije teles itd. To je meščanski portret pozne gotike na Slovenskem. Iz istega duha, ki je tu oblikoval, se rodi pri nas reformacija, portret te dobe je na razstavi zastopan s številčkama 210, 211, ki sta podobni našim reformatorjem. Tu sta v doprnskih slikah upodobljeni dve osebnosti v duhu humanizma, spričo človeka in njegovega razuma je vse drugo postalo brezpomembno. Enako brezpomembno je vse, kar tako kot

čista linearna forma ne izraža duhovne samopomembnosti individua. Tu spomeniki razstave umolknejo, prvi temu najbližji je omenjal Khieslov nagrobniški portret. To pa je že drug, napram prejšnjemu nov svet. Kar je vmes, je za nas nejasno, morda bi nam odgovorili na to kameniti nagrobniški portreti onega časa (Stele, Oris, 40), a prehoda do te slike iz leta 1600 nam verjetno ne bi dali.

Ta slika je nastala ob času, ko je v Italiji visoka renesansa že prekoračena, ko se nje pridobitve predelavajo ter v zez z onimi novotarskih mojstrov Tiziana, Correggia in Tintoretta pripravljajo baročno umetnost. Istotako je v tem času elementov italijanske klasične že polno izven njenih meja, evo jih na naši sliki. V pojmovanju prizora, ki se vrši ob nebeški asistenci, v teh udih in oblikah teles in arhitekture, katere so plastične in okrogle, v tej simetrični razdelitvi mas, paralelizmu figur in arhitekture, dalje zemskoga in svetnega dogajanja se javljajo pravkar iz Italije dospeli elementi, tu nadvse nerodno izraženi, a vendar tako, da je odtod vse, kar sledi tej sliki, jasno in prepričljivo pokazano. Sicer je tudi na tej sliki še ohranjena neka »civilitatis Dei«, a pomsliiti moramo, da je to nagrobnik in pa da je bil ob tem času duh naše prejšnje umetnosti še vedno živ, a spričo različenosti vse podobnosti izginejo. Od tega portreta obeh Hrenovih bratov (11, 13) ter do podobe škofa Hrena samega (10), katere je ekspozicija baročnega portreta pri nas.

(Konec prih.)

Dnevno koncerti:

V kavarni od 5 do pol 1 ure ponoči.

V kleti „ 6 „ 12 „ „

V restavraciji „ 7 „ 12 „ „

Ob nedeljah in praznikih jutro-
kovalni koncert v restavraciji.

DAMSKA KAPELA

Točna in solidna postrežba.
Prvovrstno vino, gorka in
mrzla jedila.

S priporočila

Fran in Roza Krapež.

restavraciji „ZVEZDA“

Dnevne vesti.

POPRAVITE KRIVICO!

Znane persekucije med uradništvom po volitvah so se vsem v spominu. Nikogar pa niso v tej meri zadele te politične persekucije, kakor nižje policijske namestnice. Maja meseca t. l. je bilo iz Ljubljane vsled službene potrebe (?) prestavljenih 9 stražnikov, in sicer 5 v Sarajevo, 4 pa v Maribor. Razen enega so vsi družinski očetje in žive ločeno od družin, ker niti misliti ni, da bi se dobilo stanovanje, tako v Mariboru, še se dobilo stanovanje. Voditi dvojno gospodinjstvo pri plači poduradnika s kopico šolobveznih otrok v teh razmerah in pičlih mesečnih prejemkih, je naravnost nemogoče. Ti člani, kakor njih družine, naravnost stradajo, hirajo in žive v vedno večjem obupu, ker se kljub vsem prošnjam od strani posameznih, tako tudi od strani organizacije popolnoma nič ne ukrene, čeprav bi se jim bilo že davno lahko odpomoglo s tem, da bi se jih prestavilo nazaj na prejšnja službena mesta. Merodajne faktorje prosimo, napravite tej krivici že vendar enkrat konec in vrnite družinam ter deci njihove očete in reditelje! Trpljenja je bilo že zadosti!

—e.

— Srebrni venec vlade Njegošu. Njegošu je bilo poklonjenih več srebrnih venecov. Med njimi tudi eden, izdelan v delavnici kraljevega dvornega juvelirja Koste Zariča z napisom: »Kralj. vlada Petru II. Petroviću-Njegošu.«

— Gospodarski kongres v Beogradu. V soboto se je začel v Beogradu III. kongres gospodarskih organizacij iz vse države. Kongres je velikega pomena za razvoj našega gospodarskega življenja. Udeležuje se ga 133 delegatov, ki zastopajo vse važnejše gospodarske organizacije in zbornice Jugoslavije. Vlado je zastopal trgovinski minister dr. Ivan Krajač, zastopana so bila tudi trgovinsko in poljedelsko ministrstvo ter ministrstvo za socialno politiko. Kongres je otvoril predsednik beograjske trgovinske zbornice Radojnović. Sledile so volitve v posamezne odbore, nakar je podal podpredsednik beograjske trgovinske zbornice dr. Milutin Stanojević pregled o izvoznem letu, ki je poteklo dne 1. septembra, iz katerega poznamo, da je bilo v letih od 1920—1924 uvoženega blaga za 80 milijard 561 milijonov dinarjev, dočim je bilo izvoženega za okrog 25 milijard in 60 milijonov Din. Uvoz prekaša torej izvoz za 5 in pol milijard. Treba je torej gledati na to, da se izvoz poveča. To je tembolj potrebno, ker stojimo pred odplačevanjem državnih dolgov, ki bi utegnili uplivati na naše gospodarstvo katastrofalno. Izvoz sicer napreduje, ni pa dosegel mejne močnega. Treba je torej vsestranskega energičnega dela. V najslabšem položaju se nahaja naša lesna industrija. Zetev je letos prav ugodna, približno za 50% boljša, kakor lansko leto. Kljub temu je povpraševanje po eksportnem žitu minimalno. Vzrok stagnacije je v splošnem ugodna žetev v vsej Evropi. Nato je pozdravil kongres v imenu vlade trgovinski minister dr. Krajač. V obširnem govoru je našteval potrebe jugoslovanskega gospodarstva ter naglašal, da upa, da se zboljša gospodarski položaj na podlagi tesnega skupnega dela privatne iniciative in vlade. Njegov govor je izval veliko odobravanje. Tajnik centrale industrijskih korporacij dr. Cvetko Gregorič je referiral o reformi direktnih davkov. S frapantnimi primeri je ilustriral v nebu vpisane krivice, ki so posledica sedanjega davčnega sistema. Naslednja točka dnevnega reda je bilo posvetovanje o socialni zakonodaji. Pretresal se je zakon o zaščiti delavcev in inspekciji dela ter zakon o zavarovanju delavcev. Prečitali so se reformni predlogi. Popoldne so prišle sekcije s svojim delom. Tudi v nedeljo je kongres zboroval. Ko so bili referati izčrpani, je sklepal kongres o resolucijah, zvečer so bila posvetovanja končana. Kongres je poslal kralju in kraljici v Cetinje brzojavni pozdrav.

— Popolna stanarina za državne uradnike. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo s katero se prizna vsem poročenim državnim uradnikom in umirovljenkam, katerih možje izvršujejo kak svobodni poklic, ali pa so nastavljeni v državni službi kot diurnisti ali pa kontraktualni nastavljeni, popolna stanarina.

— Tajnost telefonskih razgovorov. Trgovinska zbornica v Beogradu je predlagala ministrstvu pošte in brzojava, da se podvzamejo najstrožje mere radi zaščite tajnosti telefonskih razgovorov, ker se večkrat zgodi, da dobi vsled nepazljivosti telefonistinje isto zvezo kaka tretja oseba ter prisluškuje telefonskemu razgovoru.

— Popravila vojašnice. V ministrstvu vojne in mornarice so odobrili kredit za popravilo vojašnice kralja Petra I. v Sarajevu in vojašnice kralja Aleksandra v Nišu. Kaj pa ljubljanske vojašnice?

— Veliko posojilo beograjske mestne občine. Beograjska mestna občina bo sklepala v kratkem o najetju posojila od neke ameriške skupine finančnikov, ki ji ponuja posojilo deset milijonov dolarjev. Posojilo se uporabi za tlakovanje ulic, kanalizacijo in zgradbo občinskih poslopj. Po načrtu bi bilo posojilo emitirano po 8%. Plačano bi imelo biti do leta 1945. Tekom leta dni bi se

moglo posojilo zvišati na 12 milijonov dolarjev. Posojilo posreduje tvrdka Mac Daniél.

— Gamzigradsko kopalisce. Na intervencijo poljedelskega ministra je odredilo ministrstvo narodnega zdravja, da se prične v najkrajšem času z ureditvijo gamzigradskega kopaliska, ki je znano po svojih zdravilnih toplih vrelih. Dela se prične še to jesen.

— Dijaški dom v Beogradu. Uprava Jugoslovanskega učiteljskega združenja je sklenila, da sežida v Beogradu moderen dijaški dom. V tem domu bodo stanovali dijak in učitelji, ki si pridejo ogledat prestolico.

— Veterinarska šola v Nišu. V poljedelskem ministrstvu se vrše zadnje priprave za ustanovitev veterinarske šole v Nišu. Šola se otvori še tekotom prihodnjega meseca.

— Hidrotehnična dela pri Osijeku. Generalna direkcija voda je odločila, da se prične v kratkem z večimi hidrotehničnimi deli ob Dravi med Moslavino in Valjevom nad Osijekom, da se zavaruje teren pred poplavi. V to svrhu so odobrili večji krediti.

— Nova cesta. Ministrstvo javnih del je odredilo, da se prične takoj s trasiranjem nove ceste Despotovica—Mlanča—Ponori—Cemerno—Dubočina—Pivnica. Cesta bo vezala občine ob izlivu reke Studenice s cesto pri Ibru.

— Naši vojni pitomeci v Češkoslovaški. Po odredbi ministrstva vojne in mornarice se pošljejo še ta mesec 2 naša mornariška oficirja na specialne študije na visoki šoli za zrakoplovstvo v Češkoslovaški.

— Nova policijska odredba o nočnih lokalih. Iz Beograda poročajo: Prefekt policijskega rajona Terazija je izdal še pred daljšim časom odredbo, ki določa, da smejo biti nočni lokali odprti najdalje do 2. Ker se lastniki nočnih lokalov te odredbe večinoma niso držali, je izdala sedaj policija drugo odredbo, ki določa za prekrščenje omenjene policijske ure stroge kazni. Po novi odredbi je prepovedano, da bi prisledale artistinje k mizam gostov.

— Policijska straža v Zagrebu se pomnoži za 65 mož. Dne 15. t. m. se je pričela v policijski vojašnici v Vlaški ulici šola za teh 65 aspirantov. Pravijo, da je v Zagrebu javna varnost, posebno na periferiji mesta ogrožena. Zagreb je takorekoč velemesto in stvar je verjetna. Pri tej priliki bodi omenjena Ljubljana. Tudi v Ljubljani je varnost na periferiji mesta ogrožena. Tam je premalo policijskih stražnikov. S tem pa še ni rešeno, da mora stati v centru, za vsakim voglom policaj — vsaj ponoči ne, po dnevi ne rešemo, radi prometa. — Naj se torej postavijo policijski stražniki v centru mesta ponoči bolj poredkoma, potem jih bo ostalo za periferijo, kjer jih od sedaj primanjkuje, dovolj. Personal je plačan iz žepov davkoplačevalcev in zato naj merodajni faktorji s tem računajo.

— Dan čistoče v Splitu. Kakor svoječasno novosadska mestna občina in druge je sklenila mestna občina v Splitu, da priredi dne 25. t. m. v Splitu dan čistoče. V ta namen je izdala na prebivalstvo oklice. Komisija bo obhodila ta dan vse mesto ter pregledala vsa javna in zasebna poslopja, trgovine, delavnice itd., sploh vse ubikacije. Za kraje, oziroma osebe, pri katerih bo ugotovljena največja snaga so določene nagrade. Dasi vladajo v splošnem v Ljubljani v tem oziru precej drugačne razmere, kakor marsikje drugje, bi prireditve takega dne tudi v Ljubljani ne škodila.

— Kongres vojnih invalidov v Ženevi. V soboto je bil odprt mednarodni kongres delegatov invalidskih združenj. Tudi Jugoslavija je bila zastopana na kongresu. Za predsednika je bil izvoljen predsednik francoskih, za podpredsednika predsednik nemških vojnih invalidov. Med drugim so se izjavljali govorniki — tudi oni francoske sekcije — zato, da se sprejme tudi Nemčija v Zvezo narodov.

— Zahvala. Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda« se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da se je 36. velika skupščina v Brežicah tako sijajno izvršila.

— Zveza slovanskih turistovskih društev. Na predlog Kluba Čehoslovanskih turistov in Poljskega Towarzystwa Tatrzanského so se sestali delegati slovanskih turistovskih društev v dnevi 12. do 14. t. m. v Tatrah (Starém Smokovcu in Zakopanem), zastopajoči: »Bulgarsko Turistično Društvo« »Bolgarijo«, »Čehoslovanski turisti« »Pragi« »Čehoslovansko«, »Slovensko Planinsko Društvo« v Ljubljani »Jugoslavijo« in »Poljsko Towarzystwo Tatrzanského« iz Krakova »Poljsko«. Sklenili so soglasno, ustanoviti zvezo slovanskih turistovskih društev, katera bi delovala na kulturnem zblizanju slovanskih narodov z medsebojnim podpiranjem planinstva, zaščite gorske prirode in narodopisne vrednosti. Zveza izbere odbor, katerega sedež je določen v letu 1926 v Čehoslovaki, l. 1927 v Poljski, l. 1928 v Jugoslaviji in leta 1929 v Bolgariji.

— Zdravniška služba. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje službo pogodbenega zdravnika za zdravstvene okoliš Gornja Radgona. Ker v Gornji Radgoni ni sistemizirano mesto okrožnega zdravnika in ker dosedanj zdravniki kot tuji državljani nima pravice izvrševati prakse in se izseli, se nudi domačim zdravnikom

ugodna prilika za naselitev. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Rezervni oficirji iz Slovenije, ki na svoječasno prošnjo še niso bili sprejeti v jugoslovansko vojsko, se opozarjajo, da morajo na podlagi pravil in po sklepu izrednega zbora z dne 15. septembra 1925 postati redni člani Udruženja rezervnih oficirja i ratnika, ako izpolnijo v čl. 11. pravil za vsakega rednega člana predpisane pogoje. Kdor hoče postati član, naj to po dopisnici javi pododboru v Ljubljani, nakar bo prejel pristopne tiskovine. Podpisani pododbor si je nadel nalogo, da bo za take, redne članke pri vseh merodajnih činiteljih deloval na tem, da se skoro sprejmejo v jugoslovansko vojsko. — Udruženje rezervnih oficirja i ratnika — pododbor Ljubljana (poštni predal).

— Iz carinske službe. Pri glavni carinarnici v Mariboru je imenovan za carinika upravnik carinarnice v Dravogradu Vasilij Marković; pri glavni carinarnici v Dravogradu za revizorja tajnik generalne direkcije carin Sima Petrovič; pri vsopredni carinarnici v Trzinu pa arhivski uradnik carinarnice v Subotici Gvozden Pantelić za arhivskega uradnika.

— Iz šolske službe. Adolf Gröbming, učitelj glasbe v Ljubljani je imenovan za učitelja glasbe in petja na državnem učiteljskem v Ljubljani; Melhijor Rismal, ravnatelj na meščanski šoli v Vojniku za stalnega ravnatelja na meščanski šoli v Slovenski Bistrici in Marija Tavčar, učiteljica, za stalno strokovno učiteljico na moški meščanski šoli v Krškem.

— Začetek šolskega leta. Na obrtno-nadljevni šoli za stavbne obrti v Ljubljani se začne šolsko leto 1925/26 dne 1. oktobra 1925. Vpisovanje učencev se vrši dne 27. septembra t. l. od 9. do 12. ure na II. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani »Na Grabnu« (šolska soba na desno v pritličju). Novinci naj prinese s seboj »Odpustnico« in »Učno pogodbo«; oni pa, ki so že hodili v to šolo, naj prinese s seboj »Izkaz« izza šolskega leta 1924/25. V interes učencev in gg. mojstrov je, da se vpišejo zgoraj omenjenega dne vsi učenci; zakaj le tako bo mogoče prirediti z rednim poukom že 4. oktobra t. l. V šolskem letu 1925/26 se bo vršil pouk ob nedeljah v času od 8. do 12. ure, ob ponedeljkih in torekah pa v času od 2. do 6. ure.

— Voditelj. — Šolska uprava v Št. Vidu pri Grobelnem priredi na novem šolskem odru s priznanim sodelovanjem domačih igralcev in učiteljskega sosednjih šol dne 26. septembra ob 18. uri in 27. septembra ob 16. uri Ganglovo dramo »Sin« v prid revni šolski mladini. Pridite v obilnem številu!

— Taifun na Japonskem. Kakor poročajo iz Osake, je povzročil taifun v južno-zahodni Japonski velika opustošenja. Od Shikokuja do Kyulaja so razdrte vse zveze. Tudi v Osaki in okolici je povzročil vihar veliko škodo. Iz mnogo krajev poročajo o človeških žrtvah.

— Banditi v Istriji. V Istriji se je pripetilo v zadnjem času že več roparskih napadov. Najnovejši datira od sobote. Inženjer Gustav Reininger in ravnatelj Karel Becker sta se peljala iz Pole izplačat delavce. Med potjo je vstopil v avtomobil tudi župnik don Čurković. Avtomobil je vodil šofer Jakob Grozdanič. Približno 1 km od Lavariga je planilo pred avtomobil 5 maskiranih in oboroženih banditov. Zahtevali so, da se avtomobil ustavi. To se je zgodilo. Lopovi so pozvali vse priučujoče, da dvignejo roke. Preiskali so jim žepa ter jih oropali vse gotovine in dragocenosti. Župniku so vzeli celo talar. Nato so se polastili kovčega, v katerem se je nahajalo 20.000 lir, ki sta jih imela inženjer in ravnatelj pri sebi, za izplačilo delavcev. Nato so zapovedali roparji, da ima avtomobil nadaljevati svoj pot v počasnem tempu. Eden od zločincev se je spomnil, da je pozabil odvzeti inženjerju Beckerju žepno uro. Zato je jel kričati, da se mora avtomobil še enkrat ustaviti. Toda šofer je pogljal, čim najhitreje je mogel. Roparji so odali nato na avtomobil par streliv, ki pa niso napravili nobene škode. Ko so videli, da je njihov trud zaman, so izginili v gozdu. Celokupna vrednost plena, ki so ga odnesli, znaša 25.000 lir. Vsa poizvedovanja po roparjih so bila doslej brezuspešna.

— Od ciganov umorjen. 23letni mesar Gjur Dienes v Račinovcih (Slavonija) se je sprl

te dni v vaški gostilni s cigani Vasom, Pavlom in Gjurom Stojanovićem, ker je oklofutal pred par dnevi njihovega očeta. Tekom prepira je dal Dienes enemu od ciganov bro, nakar so ga napadli vsi trije cigani z noži. V par sekundah je ležal Dienes, krvaveč iz 15 ran, mrtve na tleh. Cigani so pobegnili.

— Smrt zločinea v bolnici. Leta 1921 je ustrelil kmet Vid Lovreković v Jasenovcu pri Bjelovaru v prepiru svojega soseda Mija Barbarića. Po izvršenem zločinu se je Lovreković tako spretno skrival, da ga oblasti niso mogle dobiti v pest. Dve leti pozneje se je vrnil domov ter ustrelil kmeta Blaža Petrinjaka, ker se je bal, da ga izda. Nato je zopet izginil ter se skrival dve leti. Dne 4. t. m. ga je končno aretoval orožnik Vinko Ladavec. Med tem, ko ga je eskortiral v Bjelovar, ga je Lovreković, ki se je neopazno oprostil verige na rokah, napadel in začel se je med njima boj na življenje in smrt, ki je trajal cele tri ure. Ko je žandar videl, da ga bo izredno močni zločinec premagal, ga je zabodel z bajonetom in, ker tudi to ni pomagalo, je oddal nanj strel. Sodišče je Lovrekovića poslalo radi težke poškodbe v bolnišnico, kjer je v soboto umrl.

— Prijet delavci. V Sarajevo so prignali iz Dubrovnika Špira Plavšića, ki je prejel svoječasno od »Jadranske straže« v Beogradu blok naročil za »Jadransko stražo«. Plavšić je nabiral poleg naročil tudi prostovoljne prispevke. Ugotovljeno je med drugim, da je inkasiral v Vukovaru in Bjeljini 70.000 Din. Ker ni poslal odboru v Beograd obračunov, se je odbor informiral v Sarajevu, kjer so nato Plavšića aretirali. Toda posrečilo se mu je, da je pobegnil. Kmalu nato so ga prijeli v Prijedoru, toda tudi od tam je pobegnil. Sedaj so ga prijeli v Dubrovniku ter oskotali v Sarajevo, ker pa je tudi tam pobiral naročnino, bo kaznovan najprej tam, nakar ga pošljejo v Beograd.

— Odložena izvršitev smrtne kazni. V soboto bi bila imela biti v Varaždinu obešena dva morilca kmet Znidarič, ki je dal umoriti na novega leta dan 1925 svojo ženo, s katero je imel 4 otroke in njegov sokrivec Alekša Sever, ki je umor izvršil. Znidarič je obljubil Severju, zato, da umori njegovo ženo 3500 Din ter mu dal 100 Din naprej. Ostanek mu je ostal dolžan. V zadnjem trenutku pred justifikacijo je prispel brzozav krvnika Mausnerja, v katerem poroča krvnik, da se je prehladil ter mora ležati v postelji. Vsled tega so morali usmrčenje preložiti. Kakor čujemo, bosta delinkventa obešena šele v sredo.

— Tiralica zoper bivšega veletržca. Budimpeštanska policija je izdala tiralico zoper bivšega dunajskega in budimpeštanskega veletržca Stefana Veido, ki je pobegnil, potem ko je poneveril 6 milijard. Veida si je pridobil za časa svetovne vojne z dobavami švicarskih tkanin in platna za vojsko ogromno premoženje. Po prevratu je hotel svojo umetnost nadaljevati na Dunaju. Dobavljal je Madžarski italijansko tekstilno blago. Med tem so ga pa zasledili pri tihotapstvu z zlatom in obsojeni je bil na mesec dni ječe. Kmalu nato je špekulant popolnoma propadel. Toda zopet se je dvignil. S tihotapstvom si je pridobil precej denarja in živel je dalje časa razkošno. Bil je znana osebnost v vseh budimpeštanskih igralnicah, kjer je izgnil ogromne svote. Nedavno je bil lopov razkrinkan in obsojen na globo 800 milijonov Km. Te globe ni plačal, ker so našli pri njem velike količine blaga, ki jih je imel v komisiji. Oškodovane tvrdke so ga prijavile policiji, ki ga sedaj išče s polno paro. Budimpeštanska policija misli, da se skriva goljuf na Dunaju.

— Charles Darwinov sin umrl. In Londona poročajo. Znanstvenik sir Francis Darwin, sin in sodelavec Charlesa Darwina je umrl v soboto v Cambridge-u.

Ljubljana.

1 — Umrla je gospa Julija Andrejka, so-proga podpolkovnika v p. g. Jerneja Andrejka ter mati vladnega svetnika dr. R. Andrejka in podpolkovnika Viktorja Andrejka. Vsled svojega plemenitega značaja je življala pokojnica povsodi globoko spoštovanje. Blag ji spomin!

1 — V deževnih jesenskih in dolgih zimskih večerih naše mamice dostikrat ne vedo, kam z otroki. Nadležni in sitni so, naveličani igrač, matere na večer zopet utrujene od vsakdanjega dela, zato manj potrpežljive. Pomagajmo si! Društvo »Atena« ima specialni telovadni tečaj za dečke in deklice od 4. do 12. leta v licejski telovadnici, kjer se naša deca koristno zaposluje in razvedruje. Gojila se bo telovadba predvsem po švedski metodi in vpoštevala tudi dihalna gimnastika. Kakor je redna telovadba potrebna za otroke že v najnežnejši dobi, tako je tudi priporočljiva za dame, ker se le potom telovadbe gibljejo enakomerno vsi človeški organi in si jih s tem ohranimo zdrave in prožne. Telovadba je najcenejša, a najzanesljivejša zdravilo zoper odebelost, splošno oslabelost, boleznin v spodnjem telesu in prebavilih, krvni pritisk proti glavi, pljučam in drugim organom, zoper naduho, razne telesne hibe, živčne bolezni itd., dela hojo elastično, ohranjuje mladost, svežost in zdravje. Vpisovanje v oba tečaja se vrši v licejski telovadnici dne 24., 25. in 26. t. m. od 5. do 7. ure popoldne. Društvo »Atena«.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 21. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 85; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 354; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 105; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 1045; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 100; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 380, bl. 395; Združene papirnice Vevče, Goritane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Les: Trami sortirani, po noti, fco meja 11 vag., den. 354, bl. 354; Smezzole: 4,25, 4,50, 4,75, od 8 do 16, fco meja, den. 550; smrekovi ali jelovi hlodi, od 25 cm naprej, fco naklad. postaja bl. 335; bukov ogle, praška, fco Borovnica den. 20. — Žito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana den. 260; koruza slavonska, par. Ljubljana 1 vag., den. 215, bl. 220; oves slavonski, par. Ljubljana den. 180, bl. 195; fižol ribničan, orig., fco Ljubljana den. 300; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana den. 250; fižol mandolon, odpreda 22. petembra 1925, vejan, b/n, fco Postojna tranz. den.

335; krompir beli, fco nakl. postaja bl. 72; krompir rožnati, fco naklad. postaja blago 65.

BORZE.

Zagreb, dne 21. septembra. Devize: Bruselj 247—251, New York ček 55.913—56.515, London izplačilo 271.92—273.92, Paris 265.25 do 266.75, Praga 165.85—167.85, Curih 1082.5 do 1090.5, Milan izplačilo 230.65—233.05, Dunaj 787.5—797.5.

Curih, 21. sept. Beograd 9.225, New York 518.25, London 25.115, Paris 24.60, Milan 21.31, Praga 15.35, Varšava 85, Bukarešta 2.50, Dunaj 73, Sofija 3.75, Budimpešta 0.007250.

× Poučni tečaj za zadržne funkcionarje v Mariboru. Poučni tečaj za zadržne funkcionarje v Mariboru se bo vršil v dneh 27., 28. in 29. septembra, to je v nedeljo, ponedeljek in torek. Predavanja se začne vsakokrat točno ob 8. uri zjutraj v mali dvorani Narodnega doma. Zadržne in gremiji, ki so se prijavili, so dobili posebno obvestilo. Predavalo se bo: V nedeljo: O ustroju obrtnih zadrug in trgovskih gremijev (4 ure); o obrtnem strokovnem šolstvu in ustroju Tehniške srednje šole v Ljubljani (1 ura). V ponedeljek: O važnejših določbah obrtnega reda (2 uri); samo za funkcionarje obrtnih zadrug; o vajenstvu, pomagalskih in mojsterskih preizkušnjah (1 ura) ter o ustanovah za pospeševanje obrta, obrtnih razstavah in obrtniških kreditih (1 ura); samo za funkcionarje gremijev pa: o ustroju gremijalne pisarne; dalje o važnejših določbah iz delavske zakonodaje (2 uri). V torek:

O davčnih in taksnih predpisih ter o carini in prometu. Razni obrazci o poslovanju zadrug in gremijev in o davčnih stvareh bodo udeležencem na razpolago. — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Ljubljana.

Ljubljanska porota.

Rop iz leta 1920.

Senatu predseduje višji sod. svetnik Mladič, votanta sta sod. svetnik Vidic in sodnik Petelin. Državno pravništvo zastopa dr. Ogoreutz, zagovornik je dr. Frlan.

Na zatočni klopi sedi Matija Čuden, 32 leten samski delavec iz Dragomera pri Brezovici.

V času povojne psihoze dne 15. februarja 1920 se je domenilo v neki gostilni v Podpeči pod Krimom šest podjetnih možakarjev, da postanejo roparji. Bili so to: Jože Skubic, Ivan Skubic, Ignacij Sojer, Anton Čuden, Ivan Mazi in Matija Čuden. Obekli so vojaško obleko, se oborožili s puškami in bajoneti ter res podvzeli več roparskih pohodov. Prvi, ki so ga oropali, je bil posestnik Janez Kavčič na Plamenici. Tam so odnesli nad 3000 K gotovine, 100 kg masti, 50 klobas itd. v skupni vrednosti okrog 10.000 kron. Kmalu nato so oropali tri posestnike nakrat, in sicer Tehovnika v Brezju, Brunarja v Zaklancu in Lončarja v Lesnem brdu. Posebno izdaten plen so odnesli iz Tehovnikove gostilne, namreč 15.000 K v gotovini ter razno manufakturno blago v skupni vrednosti nad 21.000 K. Pri Brunarjevih

so imeli smolo. Dasi so v hišo streljali, grozili ljudem s smrtjo ter jih davili, niso dobili ničesar drugega, kakor hleb kruha, to pa iz enostavnega vzroka, ker Brunarjevi, ki so leto popreje pogoreli, ničesar imeli niso. Tudi pri Lončarjevih niso ravno veliko dobili, pač pa so morali v tem slučaju celo bežati, ker so prihiteli Lončarjevim sosedje na pomoč.

Ti roparski pohodi pa niso trajali dolgo. Oblasti so se, uvažaje strah in razburjenje, ki sta zavladata med prebivalstvom v vrhniški okolici radi teh roparskih napadov, prav poseben potrudile, da so prišle predznim roparjem na sled, in tako se je zgodilo, da je bilo prvih pet roparjev kmalu v roki pravice, današnji obtoženec pa je pobegnil v Italijo. Ker je prišel sčasoma tudi tam z zakonom navzkriž, so ga zaprli ter končno izročili našim oblastem.

Njegovi roparski tovariši so sedeli pred poroto že leta 1920, oziroma 1922. Obsojeni so bili Jože Skubic, Ivan Skubic, Ignacij Sojer in Anton Čuden vsak na 20 let, Ivan Mazi pa na 15 let težje ječe.

Dožim so ti obtoženi tovariši vsa inkriminirana dejanja odkrito priznali, priznava Matija Čuden samo to, da se je udeležil ropa pri Kavčičevih na Platici, vse drugo odločno zanika.

Trdi, da se je nahajal vedno samo na straži. Tudi njegovi roparski tovariši govore ugodno zanj.

Porotniki so z večino glasov zanikali vprašanja glede krivde, nakar je bil obtoženec oproščen in takoj izpuščen.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Na drugi strani jezera je stepa z visoko travo, v ozadju je gorovje, ki se vleče proti severu, in tam v kotlini je staroversko poslopje.

To je gotovo oni tempeljski samostan, o katerem je govoril Georg Hartung. Romanje tja je najbrže ponehalo, zato je svetnik umrl vsled gladi.

Čemu je služila pravzaprav lestev, za to se Adam sedaj ni brigal. Ogledoval je celoto in hitel uporabljati dozo, česar med plezanjem ni mogel storiti.

»Hm. Res lepo, zelo lepo! O da, tu zgoraj bi prav rad prebil enkrat svoje počitnice. Bi me vsaj nihče ne motil. Ali — ali, ali, ali,« presojajoč motri ozko ploskev, »ali preskrbim si tu gor še pianino. No, in da mi ne bo dolgčas, morda še kegljišče.«

Potem stopi na rob južne strani, pogleda navzdol, se še nagne nekoliko naprej, sname očala, pogleda še enkrat, jih zopet natakne, se še bolj nagne...

»No, ali sem slep, ali... me morda moti perspektiva? Kje pa je naš avtomobil?«

Da, natanko je vedel, kje je stal, tam poleg onega drevesa brez listja — a tam ne stoji več — tudi nikjer drugod — Adam vsaj ga ne vidi, kakor tudi gleda na vse strani.

»Morda me je pa ta-le človek tu ofakiral.«

Tu, ko nekoliko privzdigne glavo, vidi daleč, daleč tam na severu nekaj bliskovito dreveti — bil je

(88) avtomobil. Toliko, da ga je videl, takoj izgine med drevesa in griče in se nič več ne prikaže.

In Adamov oster vid je opazil tudi še nekaj drugega.

»To ni bilo stopetdeset kilometrov, to jih je bilo morda tristo! Nekaj se je zgodilo!«

Adam je imel prav, kakor bomo izvedeli pozneje. Ni bilo treba, da spozna silno hitrost avtomobilovo, tudi drugače bi bil njegov končni sklep, da se je nekaj zgodilo.

Potniki bi gotovo nikdar ne napravili izprehoda v okolico in pustili tovariša v vrtoglavi višini, vsaj povedali bi mu preje. Sredstev so imeli dovolj, ki bi jih on gotovo opazil.

»Čemu le niso vsaj zatutali? Tu se je nekaj zgodilo.«

Dalje Adam ne premišljuje, gleda le, da pride prej ko mogoče dol, da bo na mestu, ko se vrne avtomobil.

Preden pa začne plezati navdol, pogleda še enkrat dol in... zopet se kar ne more nagledati, ali pa se morda natanko prepričati, če tudi res prav vidi.

Po lestvi namreč pleza človek in je že skoro na polovici.

»Ne, to ni človek, opica je.«

Adam ima prav, to ni človek, ampak velika opica, ki hitro pleza po lestvi navzgor in v gobcu nese nekaj — najbrže velik sad.

Adam poklekne, da lahko bolje opazuje.

»No, kaj neki hoče opica tu zgoraj? Kaj neki hoče od mene?«

Možiček je toliko bistroumen, da takoj pogodi, kaj bi to bilo.

Hindostanci imenujejo opice svete. Morda je imel fakir ukročeno opico, ki mu je donajala hrano, sadove, če dolgo časa niso prišli romarji tod mimo? Prav zato je imel svetnik tudi lestev.

In če najde sedaj opica, bila je velika žival, tu zgoraj drugega človeka?

»O jej, Bog pomagaj, kaj naj storim?«

Ze je Adam zdrsal po kolenih do srede ploskve in je tam obležal. Išče po žepih, da bi našel kako orožje, a ne najde ničesar, niti žepnega noža ne — tedaj pa potegne svojo dozo, jo odpre, zagradi polno pest tobaka in jo drži kvišku, pripravljen, da vrže; z drugo roko pa moli naprej odprto dozo.

V taki pozi leži na kolenih. Ne reče sicer nič, a njegovi izražajo prav natančno:

»Ne stori mi nič, jaz ti tudi nič ne storim. Če mi nič ne storiš, dobiš malo tobaka. Če mi pa kaj storiš, dobiš polno pest pristnega španjola v obraz, da sploh ne boš več odprla oči!«

V tej govoreči pozi torej kleči zeleni možiček. In zdaj se prikaže opičina glava izza ploskve, v gobcu ima res velik pižang. In Adam pomoli dozo še nekoliko naprej in prijazno pomežikne s svojim živim očesom; pest, v kateri stiska tobak, pa pomakne nekoliko nazaj in srepo pogleda s svojim steklenim očesom — prijatelj ali sovražnik, izkaži se!! — toda to se ne izkaže natanko.

(Dalje prih.)

je vendar
najbolji!

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Prodamo

velike brušeno zrealno plošče, primerno za izložbena okna. — Nat. tenčnejše Gosposka ulica 12.

Strojenisec

zmožen vseh pisarniških poslov z zelo dobro kvalifikacijo išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod značko »Pridnost«.

Samostojna

knjigovodkinja in korespondentinja z večletno prakso išče stalno mesto za takoj v večjem kraju na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo plaše na upravo lista pod »Energična moč«.

Stanovanje

ostoječe iz 1. odnosno 2. sob, kuhinje in pritliklin išče za takoj proti nagradi uradnik. Ponudbe je poslati pod »Takoj« na upravo lista.

Gospodična

srednjih let, spretna v gospodinjstvu, perfektna v kuhanju, želi mesta h gospodu, samcu ali vdovcu z 1—2 otroki. Verzirana je tudi v vsah delih šivanja. Gre tudi kot vzgojiteljica. — Cenjene ponudbe na upravo pod »Dobra in varna gospodinja«.

Instrukcije

sprejme osmošolce. — Ponudbe na upravo lista pod »osmošolce«.

Kje se kupi?
le pri trvdki

JOSIP PETELINC
Ljubljana

BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA OB VODI
najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
„GRITZER“ — „ADLER“ — „PHONIX“
Isto tam posamezne dele za stroje in voles, igle, olje, jermena, pneumatika, pouk o vezanju na stroj brezplačen! Večletna garancija! Na malo!

Harmoniko

prodam prav fino, 4 vrstno, trojno oglašeno, še novo, firme Lubira. Glas je: Fis, H, E, A, se lahko z drugimi instrumenti zraven igra. Glas harmonike je prav izboren. — Cesta v Rožno dolino 34, pri Stefanu, Ljubljana.

Uradnica

z večletno prakso večša vseh pisarniških del išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Zanesljiva«.

Širite in naročajte „Narodni Dnevnik“!

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

➡ Zahtevajte ponudbo! ➡

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta štev. 1a, II. nadstropje.

MODNI SALON

MINKA HORVAT, Ljubljana

STARI TRG ŠTEV. 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliske slamanike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo.

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.
Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posebnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.
LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552